

Định
Kính
Hội
Sông
Luông
Đàn
Đều
Được
Không

Ngài bị mở cờ

lơ
Thành
hất

Nguyễn
Khôn
Cảnh

Hồ
Mang
Bò
Cờ
Thiên
Hạ
Thầy
Chống
Hạ

LỜI MỞ ĐẦU

Trường Trung học Phổ thông Nguyễn Hữu Cảnh là ngôi trường cấp ba tôi từng theo học, tôi tự thấy mình thật vinh dự khi đã được học ngôi trường mang tên Ông. Tôi từng là thành viên của đội tuyển học sinh giỏi Sử của Trường lúc ấy, và cũng từng có những niềm vui thích, mong muốn được tìm hiểu lịch sử về Ông, người mà tên của Ông đang được đặt nơi ngôi trường mình đang học, nhưng dường như khoảng thời gian học cấp ba không cho phép tôi đi xa quá với những kiến thức tôi cần tập trung cho chương trình thi đại học. Tôi chăm chỉ học tập, với khát vọng phải đỗ bằng được đại học, phải đạt thành tích thật cao, phải định hướng trước cho con đường sự nghiệp sau này. Và cứ như thế, niềm vui thích được tìm hiểu lịch sử về Ông của cô bé học trò ngày ấy dần đi vào quên lãng.

Tác giả bài viết trở về thăm lại trường xưa

Qua chừng ấy thời gian, qua bao nhiêu biến động của cuộc sống cá nhân, và sự cố gắng của bản thân cho con đường sự nghiệp. Bây giờ, tôi đã đứng trên bục giảng để truyền đạt kiến thức của mình cho các thế hệ sinh viên. Tôi chưa bao giờ nghĩ mình sẽ tìm thấy lại niềm yêu thích ngày nào, cho đến khi Ban Giám hiệu Nhà trường thông báo về cuộc thi “Tìm hiểu về Giá trị Văn hóa – Lịch sử Tỉnh Đồng Nai 2014”, đọc thể lệ cuộc thi, tôi nghĩ thầm, “có lẽ ở một nơi nào đó, Ông muốn nhắc tôi nhớ về điều này chăng? Để một thế hệ như tôi đây không bị những dòng chảy của cuộc sống cuốn phăng đi những hoài bão, khát vọng, niềm yêu thích, và cũng là để cho một thế hệ tương lai không lãng quên đi quá khứ với bao điều tốt đẹp đáng tự hào”. Tôi đã không ngần ngại và cũng không gặp khó khăn gì khi quyết định chọn nhân vật lịch sử cho bài thi của mình. Vâng, tôi đã có cơ hội chọn để tìm hiểu và viết về Ông – Lễ Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh.

Nguyễn Hữu Cảnh sinh năm 1650 tại thôn Phước Long, xã Chương Tín, huyện Phong Lộc (nay là xã Vạn Ninh, huyện Quảng Ninh, tỉnh Quảng Bình)

Cha của ông là danh tướng Nguyễn Hữu Dật.

Mẹ ông là bà Nguyễn Thị Thiên.

Ông nội của Lê Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh là quan tham chiến Triều Văn Hầu Nguyễn Triều Văn, theo phò chúa Nguyễn vào Đàng trong. Bước dừng chân đầu tiên của dòng Nguyễn Hữu vào năm 1609 do Triều Văn Hầu định hướng là đất Quảng Bình. Khi ấy người con trai thứ năm của Triều Văn Hầu là Chiêu Vũ Hầu Nguyễn Hữu Dật mới được 6 tuổi. Ông Dật sau này là cha của Lê Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh.

Con ông Triều Văn Hầu là Nguyễn Hữu Dật sinh nhiều con trai, trong đó có bốn người là tướng giỏi, kể theo thứ tự: Nguyễn Hữu Hào (tước Hào Lương Hầu), Nguyễn Hữu Trung (tước Trung Thắng Hầu), Nguyễn Hữu Cảnh (tước Lê Thành Hầu) và Nguyễn Hữu Tín (tước Tín Đức Hầu).

Dòng dõi con nhà tướng, lớn lên trong thời kỳ Trịnh – Nguyễn phân tranh, lại chuyên tâm luyện tập võ nghệ. Bởi vậy, tuy còn trẻ, nhưng ông đã lập được nhiều chiến công và đã được chúa Nguyễn Phúc Tần phong chức Cai cơ (một chức võ quan thuộc bậc cao) vào lúc tuổi độ hai mươi, được người đương thời gọi tôn là "Hắc Hổ" (vì ông sinh năm Dần và vì có nước da ngăm đen, vóc dáng hùng dũng)

Ngoài ra, Nguyễn Hữu Cảnh còn được phong nhiều chức tước khác. Người dân ở các tỉnh miền Tây Nam Bộ vẫn quen gọi ông là Chưởng Binh Lễ, vì vậy có người tưởng rằng ông giữ chức Chưởng binh. Trên thực tế, thời chúa Nguyễn không có chức này. Chức vụ cao nhất mà Nguyễn Hữu Cảnh đảm nhiệm lúc sinh thời là Thống suất. Sau khi ông mất, chúa Nguyễn đã truy phong chức Chưởng dinh (sau gọi là Chưởng cơ). Do sự kính trọng của người dân đối với Nguyễn Hữu Cảnh, họ đã ghép tên và chức vụ của ông lại thành Chưởng Binh Lễ ("Chưởng" của Chưởng dinh hay Chưởng cơ, "binh" của Thống binh, và "Lễ" là tên tự của ông).

Cuộc đời làm quan phục vụ triều đình và nhân dân của Ông có thể chia ra làm ba giai đoạn chính. Giai đoạn đầu tiên có thể gọi là giai đoạn “Bình định đất Chiêm Thành”. Vào những năm 1690 - 1691, vua Chiêm Thành là Kế Bà Tranh thường đem quân vượt biên giới, sát hại dân Việt ở Diên Ninh (Diên Khánh). Đầu năm 1692, chúa Nguyễn Phúc Chu phái Nguyễn Hữu Cảnh làm Thống binh cùng với tham mưu Nguyễn Đình Quang đem quân bình định biên cương, thành

lập trấn Thuận Thành (đất Ninh Thuận, Bình Thuận ngày nay). Bình định vừa xong, một nhóm người Thanh, đứng đầu là A Bân xúi giục bè đảng dấy loạn. Nguyễn Hữu Cảnh lại nhận lệnh đi đánh dẹp, rồi được cử làm Trấn thủ dinh Bình Khương (còn được gọi Bình Khang, nay là vùng Khánh Hòa – Ninh Thuận).

Giai đoạn thứ hai là giai đoạn “Kinh lược vùng đất mới”. Tháng 2 năm Mậu Dần (1698), chúa Nguyễn Phúc Chu phong Nguyễn Hữu Cảnh làm Thống suất, cử vào kinh lược xứ Đồng Nai. Vùng đất từ Cù lao Phố (nay thuộc Biên Hòa) đến Mỹ Tho.

Theo đường biển, thuyền của Nguyễn Hữu Cảnh đi ngược dòng Đồng Nai đến ở tại Cù lao Phố, là một cảng sầm uất nhất miền Nam bấy giờ. Từ đây, Nguyễn Hữu Cảnh đã ra sức ổn định dân tình, hoạch định cương giới xóm làng, lấy đất Nông Nại đặt làm Gia Định phủ, lập xứ Đồng Nai làm huyện Phước Long, dựng dinh Trấn Biên, lấy đất Sài Gòn làm huyện Tân Bình, dựng dinh Phiên Trấn. Mỗi dinh đặt chức Lưu thủ, Cai bạ và Ký lục để quản trị. Nha thuộc có 2 ty là Xá sai ty (coi việc văn án, tù tụng, dưới quyền quan Ký lục) và Lại ty (coi việc tài chính, do quan Cai bộ đứng đầu). Quân binh thì cơ, đội, thuyền, thủy, bộ tinh binh và thuộc binh để hộ vệ. Đất đai mở rộng ngàn dặm, cho chiêu mộ lưu dân đến ở khắp nơi, đặt ra phường, ấp, xã, thôn, chia cắt địa phận, mọi người phân chiếm ruộng đất, chuẩn định thuế đinh, điền và lập bộ tịch đình điền. Từ đó con cháu Người Hoa ở nơi Trấn Biên thì lập thành xã Thanh Hà, ở nơi Phiên Trấn thì lập thành xã Minh Hương, rồi ghép vào sổ hộ tịch.

Sách Đại Nam Liệt Truyện (Tiền Biên, quyển 1) ghi công: Nguyễn Hữu Cảnh đã chiêu mộ dân phiêu tán từ châu Bố Chánh (nay là Quảng Bình) trở vào Nam (tức đất Trấn Biên và Phiên Trấn), rồi đặt xã thôn, phường ấp, định ngạch tô thuế và ghi tên vào sổ đình. Và cũng theo Trịnh Hoài Đức thì nhờ Nguyễn Hữu Cảnh mà đất đai mở rộng hơn ngàn dặm, dân số có thêm bốn vạn hộ.

Giai đoạn thứ ba và cũng là giai đoạn cuối của cuộc đời Nguyễn Hữu Cảnh là giai đoạn “Nam chinh và qua đời”. Năm 1699, vua Chân Lạp là Nặc Thu, đem quân tiến công Đại Việt. Chúa Nguyễn Phúc Chu lại cử Nguyễn Hữu Cảnh làm Thống binh, cùng với Phó tướng Phạm Cẩm Long, Tham tướng Nguyễn Hữu Khánh đem quân lính, thuyền chiến hợp cùng tướng Trần Thượng Xuyên lo việc đánh dẹp và an dân. Thủy binh của Nguyễn Hữu Cảnh đã tiến thẳng đến thành La Bích (Nam Vang), đánh tan quân của Nặc Thu.

Sau khi vua Chân Lạp qui hàng, Nguyễn Hữu Cảnh cho thuyền ghé lại thăm nom, khích lệ dân chúng, dù là Khmer, Hoa hay Việt, hãy cùng nhau gìn

giữ tinh thần thân thiện, tắt lửa tối đèn có nhau. Những hành động khoan hòa, thiết thực, những cử chỉ ưu ái thật lòng của ông đã làm cho đồng bào vô cùng cảm mến.

Tháng 4 năm Canh Thìn (1700), Nguyễn Hữu Cảnh kéo quân về đóng ở cồn Cây Sao (sử cũ gọi Cù lao Sao Mộc hay Tiêu Mộc hoặc châu Sao Mộc, sau dân địa phương nhớ ơn ông, nên gọi là Cù lao Ông Chưởng, nay thuộc Chợ Mới, An Giang), và báo tin thắng trận về kinh.

Theo Gia Định Thành thông chí, thì: Ở đây một thời gian ông bịnh hiểm bệnh, hai chân tê bại, ăn uống không được. Gặp ngày Tết Đoan ngọ (mùng 5 tháng 5 âm lịch) ông miễn cưỡng ra dự tiệc để khuyến lạo tướng sĩ, rồi bị trúng phong và thổ huyết, bịnh tình lần lần trầm trọng.

Ngày 14 ông kéo binh về, ngày 16 (tức ngày 9 tháng 5 năm Canh Thìn) đến Sầm Giang (Rạch Gầm, Mỹ Tho) thì mất. Khi ấy chở quan tài về tạm trú ở dinh Trấn Biên (Biên Hòa), rồi đem việc tâu lên Chúa Nguyễn Phúc Chu, Ông rất thương tiếc, sắc tặng Nguyễn Hữu Cảnh là Hiệp tán Công thần, hưởng 51 tuổi. Người Cao Miên lập miếu thờ ông ở đầu châu Nam Vang. Nơi cù lao ông nghỉ bệnh, nhân dân

Tác giả đến thăm Dinh thờ Nguyễn Hữu Cảnh ở Cù lao Ông Lễ

Lăng Nguyễn Hữu Cảnh ở Quảng Bình

cũng lập đền thờ, được mạng danh là Cù lao ông Lễ. Còn chỗ đình quan tài ở dinh Trấn Biên cũng lập miếu thờ.

Lăng mộ Lễ Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh ngày nay nằm trên một ngọn đồi rộng của dãy núi An Mã, thuộc xã Trường Thủy, huyện Lệ Thủy, tỉnh Quảng Bình.

Để tưởng nhớ công đức của Chương cơ Lễ Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh, nơi quê hương cũng như những nơi ông đến an dân, nhân dân đều lập đền thờ hoặc lập bài vị ông, như ở Cù lao Phó (Biên Hòa), Đình Minh Hương Gia Thạnh, quận 5, TP. Hồ Chí Minh, Ô Môn (TP. Cần Thơ) và nhiều nơi trong Tỉnh An Giang như Long Xuyên, Châu Đốc hay ở Nam Vang, Campuchia. Ngoài ra, họ

tên và chức tước của ông còn được dùng để đặt tên cho trường học, đường phố tại nhiều địa phương. Văn thơ ca ngợi về Ông cũng khá nhiều:

“*Từ ngày vâng lệnh Trấn Bình Khương
Bờ cõi mở thêm mấy dặm trường
Vun bốn cột nền nơi tổ phụ
Dãi dầu tên đạn giúp Quân Vương
Giặc ngoài vừa nép bên màn tổ
Sao tướng liền sa giữa giọt sương*”

(Bài thơ đặt nơi sắc phong tại đền Châu Phú)

✦ **Đền thờ Thượng Đẳng Thần Nguyễn Hữu Cảnh-Đình Bình Kính, Biên Hòa**

Tác giả đến thăm Đình Bình Kính

Đền thờ Nguyễn Hữu Cảnh còn gọi là Đình Bình Kính tọa lạc bên tả ngạn sông Đồng Nai, xưa kia thuộc ấp Bình Kính, thôn Bình Hoàn, tổng Trấn Biên, nay là ấp Nhị Hòa, xã Hiệp Hòa, thành phố Biên Hòa, được xếp hạng là di tích lịch sử cấp quốc gia năm 1991.

Đền thờ Nguyễn Hữu Cảnh được xây dựng vào khoảng cuối thế kỷ XVIII, ban đầu ngôi

đền có qui mô nhỏ, vách làm bằng ván, mái ngói âm dương, cách ngôi đền hiện tại khoảng 400m về hướng Nam. Các tư liệu cho biết: ngôi đền được xây dựng lại lần đầu tiên vào năm Tự Đức thứ tư (1851), đến năm 1923, đền được tái thiết lại ở địa điểm hiện nay.

Mặt đền nhìn ra sông Đồng Nai theo hướng Tây Nam, dưới chân cầu Ghềnh, sân đền rộng, chánh điện hình

Tác giả thăm và tìm hiểu về Đền thờ Thượng Đẳng Thần Nguyễn Hữu Cảnh

vuông, tường gạch, nền lát gạch tàu, mái lợp ngói. Hàng cột hành lang mặt trước đắp trang trí hình ảnh những con rồng cuộn, đôi châu với nhau. Nội điện có ba hàng cột gỗ lớn treo những liễn đối và các hoành phi, bao lam gỗ được chạm trổ tinh tế các đề tài dân gian. Các hoành phi thể hiện dưới dạng đại tự chữ Hán, liễn đối được trang trí hoa văn sơn son thếp vàng, các bàn hương án, nghệ thuật chạm khắc với đề tài dân gian sinh động. Đặc biệt, tại đền còn lưu giữ bộ áo mũ, tương truyền của Đức ông thuở sinh thời đến nay đã có tuổi đời hơn 300 năm.

*Tác giả cung kính thấp nhan tường nhớ công ơn của
Thượng Đẳng Thần Nguyễn Hữu Cảnh*

hóa Thông tin, Thể thao và Du lịch ngày 25 tháng 3 năm 1991.

Đền thờ Thượng Đẳng Thần Nguyễn Hữu Cảnh là một trong số ít những di tích ở Biên Hòa còn lưu giữ được sắc thần, trong đó ghi rõ tên họ, chức tước vinh hiển, thứ bậc Thượng đẳng thần của vua ban phong cho Nguyễn Hữu Cảnh. Di tích đình Bình Kính được xếp hạng cấp quốc gia theo quyết định số 457 – QĐ của Bộ Văn

✦ Tại An Giang cũng có nhiều đền thờ, đình tự được lập thờ để tưởng nhớ Lễ Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh:

Sự kính trọng Nguyễn Hữu Cảnh trong lòng người dân Cù lao Ông Chưởng được Nguyễn Liêng Phong nhân mạnh trong “Nam kỳ phong tục diễn ca” (năm 1909):

*“Sông Lễ Công chỗ Cù lao,
Miếu quan Chưởng Lễ thuở nào lưu lại.
Đồng Nai cũng có miếu ngài,
Nam Vang, Châu Đốc lại hai chỗ thờ.
Coi ra hiển hách bây giờ,
Cù lao Ông Chưởng tư cơ đứng đầu.”*

Trong Gia Định thành thông chí có chép: “Đêm 26 tháng 4 Canh Thìn (1700), gió mưa tầm tã, nơi đầu cù lao đất

Rạch Ông Chưởng nằm dọc theo Cù lao Ông Chưởng – Chợ Mới, An Giang

lở sụp, gây tiếng vang như sấm. Đêm ấy Ông (Nguyễn Hữu Cảnh) nằm mộng thấy một người cao lớn mặc áo gấm, tay cầm cây búa vàng, mặt như thoa phấn đỏ, râu mày bạc trắng, đến trước mặt ông mà bảo rằng: “Tướng quân nên kéo quân về cho sớm, không nên ở lâu nơi ác địa này”. Ông thức dậy, lo buồn. Bấy giờ việc biên cảnh chưa hoàn thành, dư đảng giặc còn núp trong rừng núi. Trong lúc Ông do dự chưa biết nên rút lui hay nên ở thì phần lớn quân sĩ lại mang bệnh dịch. Ông cũng nhiễm bệnh, hai chân tê bại, ăn uống không được. Gặp ngày tết Đoan ngo (mùng 5 tháng 5), ông miễn cưỡng ra dự tiệc để khuyến lạc tướng sĩ, rồi ông trúng phong và thổ huyết, bệnh tình lần lần trầm trọng. Ngày 14, ông kéo binh về, ngày 16 đến Sầm Giang (Rạch Gầm) rồi mất”.

Để tưởng nhớ công ơn mở cõi đất phương Nam của ông, nhân dân nhiều nơi khu vực này đã lập đền thờ ông. Ở cù lao Ông Chưởng có hai dinh quan trọng: Dinh Ông Long Kiến và Dinh Ông Kiến An.

Tại đình Long Kiến (đình thờ và đình cũ lúc trước đều dựng ở hai bên đầu Sông ông Chưởng, do bị đất lở sụp nhân dân dời đình và dinh vào trong và nhập lại làm một) - đây là di tích do nhân dân dựng lên thờ ông sớm nhất ở An Giang. Về đền thờ tại đình Long Kiến, Đại Nam nhất thống chí có ghi: "Lại ở bãi Cây Sao giữa sông Hậu Giang, là chỗ trước kia Lễ Thành Hầu thắng trận, trở về đóng ở đây. Sau khi chết, dân bãi lập đền thờ".

Đình Long Kiến nơi đặt Dinh thờ Nguyễn Hữu Cảnh ở Thị Trấn Chợ Mới

Tại Kiến An, thị trấn Chợ Mới, Dinh Quan Chưởng binh Lễ Thành hầu Nguyễn Hữu Cảnh tọa lạc trên diện tích khoảng 2.000m² với lối kiến trúc đặc trưng Nam bộ cùng một số công trình đậm nét văn hóa dân tộc. Trước cổng dinh là một cây đa um tùm tàn lá, gốc rất lớn,

Hình ảnh phác họa lại lễ hội trước Dinh Ông ở bên trong Dinh thờ Kiến An

cây có trên 300 năm tuổi. Dinh đã được tỉnh An Giang công nhận là Di tích văn hóa - lịch sử.

Ngoài ra, bên trong Dinh còn thể hiện lại những hình ảnh về một thời hào hùng của Ông.

Hình ảnh phác họa ở bên trong Dinh thờ Kiến An

✦Đình Thần Châu Phú- Châu Đốc, An Giang

Đình Châu Phú có diện tích 240 m², được xây dựng bề thế với lối kiến trúc cổ kính, kiểu chữ "tam", nóc có lầu, mái tam cấp, lợp ngói đại tiêu, nền lát gạch bông, tường gạch hồ vôi ô dước.

Trên nóc đình chạm khắc nhiều tượng đẹp, khỏe như:

Bát tiên, lưỡng long tranh châu, lưỡng long châu nguyệt, cá hóa long, chim, công, phụng, sư tử...

Tác giả bài viết đến thăm và tìm hiểu về Đình Thần Châu Phú-nơi thờ Lễ Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh

Tòa nhà chính được trang trí rất kiêu cách. Mặt hành lang phía trước lắp những ô cửa vòm và hoa văn rất tinh xảo. Bên trên lối vào chính có bức hoành phi đề 4 chữ Hán: Thượng Đẳng Thần Miếu. Chánh điện gồm có 3 gian. Gian giữa là bệ thờ Nguyễn Hữu Cảnh - Thượng đẳng thần, Thoại Ngọc Hầu - Trung đẳng thần và thần Chánh phó Vệ Thủy. Hai bên là Tả Ban và Hữu Ban. Chánh điện có 9 hàng cột, mỗi hàng 4 trụ. Cột được làm bằng gỗ quý, đường kính hơn một vòng tay, ốp liễn đối, sơn son thiếp vàng, chạm trổ lộng lẫy với các hình bát

tiên, chim muông, mai lan, cúc trúc...Tất cả các hàng cột đều có hoành phi và câu đối được sơn thiếp vàng lộng lẫy.

Hình ảnh hành lang phía trước Đình Châu Phú

Gian giữa, ở hàng cột thứ 8 là bệ thờ Nguyễn Hữu Cảnh. Trên án thờ, lư đỉnh chói lọi, hai bên là tàn lọng, bát bửu rực rỡ. Bệ thờ được đặt rất cao ở nơi trung tâm, trên đó có 3 bức tượng gỗ điêu khắc khéo léo, cao hơn 1m, bên ngoài sơn nhũ vàng óng ánh. Giữa là tượng Nguyễn Hữu Cảnh, hai bên là tượng quan văn võ đứng hầu.

✦ Đình Minh Hương Gia Thạnh – Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh

Đình Minh Hương Gia Thạnh do người Hoa người sang định cư rồi xây dựng trên đất Đê Ngạn xưa (Chợ Lớn ngày nay) vào đầu thế kỷ 18. Ngôi đình hiện tọa lạc tại Số 380 đường Trần Hưng Đạo, Phường 11, Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh.

Năm 1698, một số con cháu người Hoa đã ngụ cư từ lâu ở đình Phiên Trấn xin thành lập làng Minh Hương. Tuy nhiên, theo Hương ước của làng, thì năm 1789, mới là năm chính thức lập "Minh Hương xã". Và liền sau đó, một ngôi đình do

Tác giả đến thăm và tìm hiểu đền Minh Hương Gia Thạnh, Quận 5, TP.HCM

nhieu người Hoa đóng góp được dựng lên, để có nơi thờ cúng và chức sắc xã có nơi làm việc. Năm 1808, vua Gia Long ban cho tên "Gia Thạnh đường". Năm 1867, chính quyền Pháp thay đổi cơ cấu hành chính, đình không còn là nhà việc của xã, vì thế đình trở thành hội quán của Hội Minh Hương Gia Thạnh.

Ở đây có phối tự các nhân vật tiêu biểu của đất Gia Định xưa gồm: Nguyễn Hữu Cảnh, Trần Thượng Xuyên, Trịnh Hoài Đức, Ngô Nhân Tịnh.

Cổng bên trong đình Minh Hương Gia Thạnh

Khám thờ thần đặt ở giữa với các bài vị: Ngũ thổ tôn thần, Ngũ cốc tôn thần, Đông trù tư mệnh, Bốn cảnh Thành Hoàng. Phía trước khám thờ này có một lu tràm bằng đá, hai tượng Trịnh Hoài Đức và Ngô Nhân Tịnh cũng bằng đá đặt hai bên. Bên trái là khám thờ Thống suất Nguyễn Hữu Cảnh và Đô đốc tướng quân Trần Thượng Xuyên. Bên phải là khám thờ Trịnh Hoài Đức và Ngô Nhân Tịnh, hai người Minh Hương làm quan đến chức thượng thư.

Ngày 7 tháng 1 năm 1993, ngôi đình đã được Bộ Văn hóa ra quyết định số 43-VH/QĐ công nhận là di tích kiến trúc nghệ thuật cấp Quốc gia.

Ngoài ra tên Lễ Thành hầu Nguyễn Hữu Cảnh còn được gắn liền với nhiều trường học và con đường tại những nơi Ông từng đến.

* Trường THPT Nguyễn Hữu Cảnh có địa chỉ tại khu phố I, Phường Long Bình Tân, Thành phố Biên Hòa. Nằm trên trục đầu mối giao thông Bắc - Nam, Tp. Hồ Chí Minh - Biên Hòa - Vũng Tàu nên thuận lợi trong giao thông, giao lưu hội nhập.

Đây là công trình trọng

Tác giả bài viết trở về thăm lại trường xưa

điểm của Tỉnh Đoàn Đồng Nai, thể hiện sự sáng tạo và sức mạnh của tuổi trẻ, được Đảng bộ và nhân dân Đồng Nai đánh giá cao. Trường ra đời giúp cho học sinh trên địa bàn thành phố Biên Hòa và huyện Long Thành có chỗ học tập, rèn luyện để trở thành công dân có ích cho xã hội trong sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước.

Ngôi trường mang tên Ông là niềm tự hào của tập thể thầy cô và những học sinh đã, đang học, và công tác ở đây.

Tại Long Xuyên, An Giang cũng có trường học mang tên Ông. Từ sau ngày 30/04/1975 đến năm 1995, trường lần lượt có tên: Trường Cấp III Chợ Mới, Trường Trung học Phổ thông Chợ Mới.

Từ năm học 1995 – 1996 theo quyết định số 720/QĐ.TB.TC của UBND huyện Chợ Mới ký ngày 13/7/2004 về việc thành lập

Trường THCS thị trấn Chợ Mới, do đó Trường THPT Nguyễn Hữu Cảnh chỉ còn cấp Trung học Phổ thông, tọa lạc tại số 01, đường Lê Lợi, thị trấn Chợ Mới, huyện Chợ Mới, tỉnh An Giang (trong thời gian này cả 2 trường có chung cơ sở).

Ngày 08/8/2006 Chủ tịch UBND tỉnh An Giang ký Quyết định số: 1510/QĐ-UBND về việc xây dựng cơ sở mới cho Trường THPT Nguyễn Hữu Cảnh để tách cơ sở vật chất ra khỏi trường THCS thị trấn Chợ Mới.

Đến ngày 05/9/2008 việc xây dựng mới cơ sở vật chất cho Trường THPT Nguyễn Hữu Cảnh đã hoàn thành giai đoạn I và đưa vào sử dụng.

Hiện nay, Trường THPT Nguyễn Hữu Cảnh tọa lạc tại đường Nguyễn Hữu Cảnh, thị trấn Chợ Mới, huyện Chợ Mới, tỉnh An Giang.

Ngoài ra, tại An Giang còn có những con đường, cây cầu mang tên Ông:

*Đường Nguyễn Hữu Cảnh thị trấn
Chợ Mới (trước Trường THPT
Nguyễn Hữu Cảnh)*

*Tác giả có cơ hội đi qua cây cầu
mang tên Ông*

Dường như nơi đây tất cả đều mang dấu tích về ông, để tất cả ai khi thực hiện chuyến hành trình tìm hiểu lịch sử như tôi đây đều có thể cảm nhận được một quá khứ hào hùng đáng tự hào, đáng tìm hiểu và trân trọng.

Với tôi, một con người được lớn lên ở mảnh đất Đồng Nai. Tôi tự hào khi có một cơ hội được biết về Ông, được tìm hiểu, và viết về một con người đã ghi tên mình trong lịch sử đất nước như Ông. Vâng, nếu có một bạn bè năm châu nào đó hỏi tôi về lịch sử của nơi tôi đang sống, tôi chắc rằng sẽ không thể quên một tên trong câu trả lời của mình – Lễ Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh.

Quá trình thực hiện chuyến đi tìm hiểu lịch sử về Lễ Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh là một khoảng thời gian tôi cảm nhận được mình đang sống gần hơn với lịch sử của đất nước nói chung và của vùng đất Đồng Nai nói riêng. Việt Nam ta có một lịch sử chiến đấu và xây dựng đất nước hào hùng. Quá trình đó đã sinh ra biết bao người con mà tên tuổi đã gắn liền với từng thời kỳ lịch sử, bất cứ ai trong những người con đã có những đóng góp của riêng mình cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc ấy đều đáng để mỗi thế hệ đi sau kính trọng và ghi tạc công ơn. Và Lễ Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh chắc chắn xứng đáng nhận được điều đó từ thế hệ con cháu bây giờ và sau sau nữa.

Từ chuyến hành trình này, tôi có thể hiểu và cảm nhận được nhiều hơn về một Đồng Nai trong quá khứ, với rừng rậm âm u, với cây cối xanh um và con người thưa thớt, thế nên mới có thể hiểu hơn quá trình khai phá vùng đất mới của Lễ Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh khó tới đâu, gian truân thế nào, và thế mới cảm nhận được câu ca dao:

*“Đồng Nai xứ sở lạ lùng
Dưới sông sấu lội, trên rừng cọp um”*

Những chiến công phục vụ đất nước và phục vụ nhân dân của Ông Nguyễn Hữu Cảnh là biểu tượng sáng ngời về ý thức và sức mạnh của lòng yêu nước thương dân. Đồng thời, ông cũng là một biểu tượng tỏ rõ cho con cháu thế hệ ngày sau có quyền tự hào về lịch sử dân tộc cha ông mình.

Mỗi lần đặt chân đến một vùng đất Ông đã từng đến, tôi như thấy mình nhỏ bé hơn. Lịch sử của hàng trăm năm trước hiện ra trước mắt tôi. Hình ảnh một con người cao lớn, nước da đen, oai vệ dẫn đầu đoàn binh lính tiến lên phía trước. Kính cẩn thấp hương khi đến những Dinh, Đền thờ Ông, tôi như cảm nhận được hết tất cả niềm yêu mến, quý trọng của nhân dân khắp nơi dành cho một con người vĩ đại, một người đã tiếp lên ngọn lửa hy vọng trong họ.

Có thể nói, Lê Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh là một con người tiêu biểu cho nhân dân Đồng Nai nói riêng và nhân dân cả nước nói chung. Bởi khi tìm hiểu Ông về mọi khía cạnh của lịch sử, chúng ta mới có thể thấy những việc Ông làm không đơn thuần chỉ là một vị quan đương thời. Những dẫn chứng cụ thể của lịch sử như sau: Ông theo lệnh chúa Nguyễn Phúc Chu vào Nam kinh lược năm 1668, và năm 1700 thì mất, thời gian thực hiện một nhiệm vụ to lớn ấy chỉ mới tiến hành được trong hai năm nhưng Ông đã thực hiện nhiệm vụ của mình lớn hơn với khoảng thời gian có được. Theo Đại Nam thực lục của Quốc sử quán triều Nguyễn thì Nguyễn Hữu Cảnh đã thiết lập bộ máy hành chính. Ông quy tụ các vùng đất lập ra phủ Gia Định. Dưới phủ có hai dinh là Trấn Biên (huyện Phước Long) và dinh Phiên Trấn (huyện Tân Bình). Mỗi dinh lại có lưu thủ, cai bạ, ký lục, các cơ đội thuyền thủy bộ tinh binh và thuộc binh... Ông cũng quy tụ người Hoa vốn đã đến lập nghiệp nơi đây nhiều chục năm trước vào hai xã là Thanh Hà (với người Hoa ở dinh Trấn Biên) và xã Minh Hương (với người Hoa ở dinh Phiên Trấn). Tất cả đều ghi vào sổ bộ, định lệ thuế tô dung, xác lập chủ quyền Đại Việt. Tiếp theo, Nguyễn Hữu Cảnh kêu gọi dân từ vùng Bô Chính trở vào Nam vào Gia Định khai phá, làm ăn sinh sống. Xã thôn phường ấp được thiết lập, giới phận khai khẩn ruộng nương được chia đặt. Trong một thời gian ngắn đất đai mở rộng ngàn dặm, dân số lên đến bốn vạn hộ.

Chỉ với những dẫn chứng nhỏ thế thôi, chúng ta đã có thể nhìn thấy sâu hơn một con người tài ba, hiền hách. Không chỉ thế, những vùng đất mới lập nên, những cái tên mới ông đặt đều nặng mang dư vị của quê hương Quảng Bình, nơi ông đã sinh ra và lớn lên, con người tài ba hiền hách ấy không chỉ cầm quân giỏi, không chỉ biết an dân, mà còn là một người con nặng lòng với quê hương, đất tổ.

Những việc làm của Lê Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh có sức sống bền vững trong tình cảm của nhân dân. Bằng chứng thiết thực nhất là những di tích,

đền thờ, dinh tự được xây dựng để tưởng nhớ về ông, hay tên của những con đường, ngôi trường đều mang rất nhiều dấu ấn về ông. Với cuộc đời và sự nghiệp của mình, Lê Thành Hữu Nguyễn Hữu Cảnh đã góp phần không nhỏ cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ Quốc.

Có lẽ với mỗi người chúng ta bây giờ, là một thế hệ thanh niên tiên tiến, chúng ta cần phải là tấm gương tốt cho thế con cháu sau này, chúng ta không thể đứng dưng trước những giá trị tốt đẹp của lịch sử, của quá khứ. Chúng ta cần phải học, phải nhìn nhận và noi theo tấm gương của các bậc tiền nhân, hiền thần như Lê Thành Hữu Nguyễn Hữu Cảnh. Lúc này đây là lúc chúng ta càng cần nhiều hơn những lý tưởng sống cao đẹp, lòng can đảm dám nghĩ dám làm. Tuy nhiên, chúng ta cũng phải nhìn nhận một điều thực tế của lớp trẻ hiện nay đã bị những dòng phát triển thời đại cuốn đi quá nhanh. Càng ngày, chúng ta càng thấy nhiều hơn những sự tự cao thay vì lòng khiêm tốn, những giá trị văn hóa gia đình bị băng hoại thay vì kính trên nhường dưới, những cách sống riêng lẻ, cô lập, và vô cảm nhiều hơn thay vì phải sống hòa đồng, thương yêu và quan tâm lẫn nhau.

Vậy, câu hỏi đặt ra của chúng ta bây giờ là tại sao? Do đâu? Và phải làm thế nào? Khi mà chúng ta có cả kho về những tấm gương cao đẹp của lịch sử của quá khứ cho chúng ta học theo, làm theo.

Bản thân tôi nhận thấy rằng, mỗi một cá nhân tốt sẽ góp phần làm nên một tập thể tốt, mỗi một tập thể tốt sẽ làm nên một xã hội tốt, và mỗi một xã hội tốt sẽ xây dựng được một đất nước phồn vinh. Vậy thì chúng ta cần phải chăm chú vào từng cá nhân một, cách dạy, cách học, không chỉ trong gia đình, nhà trường, mà còn cách sống và giao tiếp với nhau trong xã hội.

Tôi thật tâm cảm ơn cho chuyến hành trình của mình, một cơ hội tuyệt vời cho tôi có thể thực hiện niềm yêu thích của mình, cũng là một cơ hội cho tôi nhìn thấy lại nhiều hơn về lịch sử hào hùng của vùng đất nơi tôi đang sống, để tôi có thể cảm nhận sâu sắc hơn về lòng tự tôn dân tộc, để tôi có thể nhìn thấy lại mình với những khuyết điểm cần phải sửa chữa, và để tôi có thể học cách làm gương cho con tôi, cháu tôi, và thế hệ sau nữa.

Cuộc sống ngày nay, cùng với sự phát triển nhanh chóng của nền kinh tế, đời sống vật chất và tinh thần của mỗi người trở nên phong phú, đa dạng hơn. Bởi sự phát triển quá nhanh, quá lớn ấy, nhu cầu trở về tìm lại lịch sử, tìm lại những giá trị văn hóa của ông cha ta để lại ngày càng bức thiết hơn. Tìm hiểu lịch sử là tìm hiểu hiểu về cội nguồn, tìm hiểu về con người, cách sống, và văn hóa sống để chúng ta noi theo. Những trang lịch sử hào hùng của dân tộc đã xây

dựng lên biết bao hình ảnh của những người con ưu tú. Mỗi chúng ta đều có quyền tự hào về họ, có quyền học hỏi từ những tấm gương ấy, đặc biệt là có quyền giới thiệu với bạn bè năm châu bốn bể về những gì họ làm được. Nhưng trước khi tự hào, trước khi giới thiệu, chúng ta cần phải biết rõ, cần phải hiểu đúng về những giá trị lịch sử tốt đẹp của quá khứ. Đó không chỉ là trần trở của riêng cá nhân ai, mà là của cả cộng đồng dân tộc ta. Bởi lẽ, cuộc sống ngày nay, việc chăm chú vào những trang Facebook, trang mạng xã hội, đi gặp gỡ tán gẫu cùng bạn bè hay lướt mạng trò chuyện với nhau... là những điều mà chúng ta nhìn thấy nhiều hơn việc đi vào thư viện tìm hiểu về một danh nhân, một giá trị lịch sử nào đó. Sự thờ ơ với lịch sử theo tôi không chỉ nguy hiểm cho việc phát triển và bảo vệ đất nước, mà còn dễ dàng hủy hoại đi tâm hồn cao đẹp của một thế hệ thanh niên trẻ của đất nước.

Qua việc tìm hiểu lịch sử về Lễ Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh. Tôi nhận thấy rằng, vẫn còn một lớp trẻ thanh niên nhận thức sâu sắc về trách nhiệm của mình trong việc giữ gìn và phát huy giá trị văn hóa lịch sử của dân tộc, đó có thể nói là một điều đáng khích lệ cho tầng lớp thanh niên thế hệ trẻ của Đất Nước nói chung, và của Đồng Nai nói riêng.

Trong giai đoạn hội nhập nền kinh tế của Tỉnh Đồng Nai như hiện nay, thiết nghĩ sẽ xuất hiện sự giao thoa của nhiều nền văn hóa lịch sử của bè bạn các nước tiếp cận vào Tỉnh Đồng Nai, một mặt sẽ góp phần làm phong phú đời sống tinh thần, nhưng mặt khác cũng đặt ra nhiều vấn đề thách thức cho mỗi con người chúng ta để bảo tồn giá trị lịch sử của nơi ta đang sống. Một phần nhìn nhận được thực trạng đó, tôi có một vài ý kiến đóng góp về những vấn đề mà chúng ta cần quan tâm để bảo tồn giá trị văn hóa-lịch sử của danh nhân văn hóa, nhân vật lịch sử nhằm góp phần xây dựng Tỉnh Đồng Nai văn minh giàu đẹp như sau:

- Như tôi đã có nói ở trên, chúng ta cần tập trung hơn vào xây dựng ý thức muốn học hỏi và tìm hiểu lịch sử từ từng cá nhân trong xã hội, mà cụ thể ở đây là những em học sinh. Các em là cái nôi của sự phát triển trong tương lai, một thế hệ quan trọng bậc nhất của xã hội, việc các em làm, cách các em học là điều quan trọng để xây dựng những nhân cách sống tốt cho xã hội sau này. Không chỉ bản thân tôi, mà mỗi chúng ta đều nhận thấy rằng, đối với học sinh, việc học lịch sử là một điều thật khó, những con số, ngày, giờ và sự kiện, muốn nhồi nhét vào trí óc, để có thể nhớ, có thể vượt qua bài kiểm tra, bài thi học kì đã là một thành tích khá tốt rồi, thật rất khó để ngày nay, chúng ta có thể tìm thấy phần lớn học sinh yêu thích lịch sử. Câu hỏi đặt ra là: Liệu môn lịch sử có quá

khó với các bạn học sinh? Và nếu không thì phải làm gì để giúp các em học sinh có niềm yêu thích?

Theo tôi, học lịch sử không chán, không khó, điều chúng ta cần nhìn nhận ở đây là cách chúng ta truyền đạt về kiến thức lịch sử. Chúng ta có thể điều tra và khảo sát xem, các em học sinh có mong muốn gì khi học lịch sử? các em sẽ tự đưa ra cho mình những phương pháp mà tôi nghĩ là thiết thực nhất. Tôi còn nhớ ngày nhỏ, mẹ kể cho tôi nghe về câu chuyện của Bà Trưng, Bà Triệu, tôi thích thú lắng nghe như mình đang được nghe kể chuyện cổ tích. Mẹ tôi kể rất hay, tôi đã rất thích và đã có thể nhớ câu chuyện về Bà Trưng, Bà Triệu rất lâu sau đó. Điều này không chỉ đặt ra vấn đề trong nhà trường, mà còn trong gia đình, cách cha mẹ dạy con cái, anh chị dạy các em.

- Chúng ta có thể đưa giá trị văn hóa – lịch sử của chúng ta lên truyền hình để những kiến thức ấy gần gũi với người dân hơn. Vậy tại sao không? Nếu chúng ta có một kênh truyền hình chỉ chuyên có những thước phim về giá trị văn hóa – lịch sử, chuyên kể về các câu chuyện lịch sử, tôi nghĩ đó cũng là một giải pháp thiết thực.

Hoặc ở đây, chúng ta có nên nhìn nhận về cách mà bạn bè các nước đã đưa lịch sử - văn hóa của họ lên phim ảnh hay không? Ví dụ như Trung Quốc, Hàn Quốc... là những nước mà bây giờ thế hệ trẻ Việt Nam có thể ít nhiều trả lời được một vài câu hỏi về lịch sử - văn hóa của họ. Bởi lẽ họ đã đưa khá nhiều, và đưa thường xuyên hơn về những giá trị văn hóa – lịch sử của nước họ lên phim ảnh. Điều này, tôi thấy mình đã làm nhưng còn quá ít, chưa đủ để ảnh hưởng vào tâm nhớ của người xem.

- Phát triển du lịch Tỉnh nhà cũng là một cách vừa giữ gìn, vừa giới thiệu với bạn bè các nước về giá trị văn hóa – lịch sử.

Có nhiều cách để tiếp cận và phát huy các giá trị văn hóa-lịch sử, tuy nhiên du lịch được xem là cách thức phát huy hiệu quả, đặc biệt đối với bạn bè quốc tế. Trước nay, du lịch được xem là “chiếc cầu” giữa các dân tộc, giữa các nền văn hóa. Qua hoạt động du lịch, du khách có cơ hội không chỉ được tận mắt thấy trong thực tế, mà còn được hiểu về giá trị văn hóa-lịch sử nơi mình đến tham quan. Có nhiều giá trị văn hóa – lịch sử chỉ có thể cảm nhận được trong những không gian của tự nhiên không có điều gì có thể mang lại được.

Tỉnh Đồng Nai có biết bao nhiêu Đền, Dinh, Miếu thờ, có biết bao nhiêu di tích lịch sử có thể làm điểm đến cho các tour du lịch, có bao nhiêu vị anh hùng dân tộc được sinh ra trong mảnh đất này mà mỗi người nên biết. Nếu chúng

ta có thể tổ chức những tour du lịch tham quan di tích thắng cảnh Đồng Nai trong ngày, tôi nghĩ đó là một cơ hội tốt để phát triển ngành du lịch Tỉnh nhà.

- Công tác xã hội về việc hoạt động tuyên truyền giá trị - văn hóa lịch sử cũng nên được quan tâm hơn nữa. Thông tin tại nơi di tích là điểm đến tham quan còn hạn chế. Các sách và tranh ảnh giới thiệu lịch sử liên quan đến di tích còn rất ít, và thậm chí nhiều nơi rất khó tiếp cận. Trong suốt hành trình chuyến đi, khi đến một vài di tích tham quan, tôi cũng đã gặp nhiều khó khăn trong việc tìm kiếm thức về lịch sử nơi đó, không có người hướng dẫn, cửa di tích khóa kín... là những khó khăn tôi gặp phải. Để có thể hiểu về di tích đó, tôi phải tìm qua sách báo, thư viện, và những trang mạng... bằng cách tìm hiểu nhiều nguồn kiến thức thì tôi mới tường tận được về nơi mình đến.

- Ngoài ra, việc phát động các buổi tìm hiểu thực tế về lịch sử trong Nhà trường cũng nên được tổ chức nhiều hơn nữa. Chắc rằng, các em học sinh sẽ rất thích thú khi được vừa học trên sách, vừa đi tìm hiểu thực tế, đó cũng là cách để các em nhớ lâu, và tường tận hơn đối với bộ môn lịch sử.

- Tôi đi du lịch nhiều tỉnh thành, và có cơ hội được tham gia nhiều lễ hội ở các Tỉnh bạn. Tôi nhận thấy rằng việc tổ chức các lễ hội có quy mô lớn và mời mọi người dân cùng tham gia cũng là một hình thức tuyên truyền về lịch sử Tỉnh nhà. Theo tôi, tổ chức lễ hội không chỉ là một sân chơi, học hỏi, và tìm hiểu giá trị văn hóa-lịch sử của nhân dân trong tỉnh, mà đó còn là cách chúng ta giới thiệu giá trị văn hóa-lịch sử của Tỉnh ta cho bạn bè trong cả nước, thậm chí là bạn bè Thế giới. Mặc khác, đó cũng là hoạt động để có thể tìm nguồn thu gây quỹ cho việc tôn tạo, trùng tu các di tích của Tỉnh.

- Những cuộc thi ý nghĩa như cuộc thi tìm hiểu về giá trị văn hóa - lịch sử Tỉnh Đồng Nai này cũng nên được tổ chức thường xuyên hơn nữa nhằm động viên tinh thần tìm hiểu, học hỏi của các bạn học sinh-sinh viên nói riêng và tất cả mọi người dân Tỉnh nói chung.

- Bảo vệ, giữ gìn và trùng tu những di tích văn hóa – lịch sử Tỉnh nhà cũng là điều nên duy trì để các thế hệ con em chúng ta có cơ hội và điều kiện tiếp xúc với những giá trị tốt đẹp của dân tộc mình.

- Và cuối cùng, điều quan trọng nhất là mỗi người con dân của Tỉnh Đồng Nai phải luôn luôn giữ niềm tự hào dân tộc, giữ gìn và phát huy hơn nữa

những điều tốt đẹp mà cha ông ta đã đem lại để một ngày nào đó ta thực sự nhận thấy rằng mình đã được nhận rất nhiều từ quá khứ.

Bảo vệ và phát huy các di sản văn hóa, danh nhân lịch sử trong điều kiện kinh tế - xã hội hiện nay là một vấn đề không nhỏ, và cũng không dễ, điều này đòi hỏi một quá trình chuẩn bị và phấn đấu lâu dài. Nhưng truyền thống vượt khó của dân tộc và ông cha từ xưa đã cho chúng ta nhiều tấm gương lớn để chúng ta có đủ niềm tin rằng những khó khăn trước mắt chúng ta sẽ vượt qua được.

Bác hồ có dạy :

“dân ta phải biết sử ta

Cho tường gốc tích Nước nhà Việt Nam”

Lịch sử giúp cho chúng ta hiểu biết, tin tưởng, và có quyền tự hào dân tộc, ăn sâu trong máu tim của mỗi người con đất Việt là truyền thống đoàn kết, yêu thương, chiến đấu oanh liệt. Nhưng sự phát triển ồ ạt của nền kinh tế cũng như việc thâm nhập của văn hóa bạn bè Quốc tế đang dần làm cho giá trị gốc tích của chúng ta mờ đi trong nếp suy nghĩ của thế hệ trẻ. Chúng ta được thụ hưởng những đặc ân của ông cha mình, thì chúng ta phải có trách nhiệm bảo vệ và giữ gìn và truyền đạt lại những điều đó.

Và tôi, một người con đang sống trên mảnh đất Đồng Nai ưu đãi, oai hùng này tự hứa sẽ không bao giờ quên những gì mà tôi đã được học và trải nghiệm, tôi sẽ luôn cố gắng để có thể là một tấm gương cho thế hệ con cháu tôi sau này.

MỘT SỐ HÌNH ẢNH TRONG QUÁ TRÌNH TÌM HIỂU LỊCH SỬ VỀ LỄ THÀNH HẦU NGUYỄN HỮU CẢNH

Trong suốt quá trình tìm hiểu lịch sử về Lễ Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh, tôi biết và cảm nhận nhiều hơn về ông nhờ các di tích, đền thờ, dinh tự mà nhân dân và nhà nước đã lập và tôn tạo. Điều khiến tôi bất ngờ đó là càng tìm hiểu tôi càng thích tìm hiểu nhiều hơn, đọc được một bài viết về ông lại muốn đọc thêm bài nữa, đi được điểm gần lại tiếp tục muốn đi đến điểm xa để tìm hiểu được ngọn ngành của lịch sử về Ông, và bản thân tôi cảm thấy thật trân trọng chuyến hành trình tìm hiểu lịch sử này.

Với công sức nhỏ bé, tôi biết kiến thức của bản thân tìm được về Ông vẫn còn hạn hẹp, chưa đầy đủ, nhưng những kiến thức mà tôi tìm được cũng đã cho tôi hiểu được tầm quý giá của những kiến thức lịch sử và thấy được nhiều bài học quý.

Một số nơi mà tôi đã có cơ hội tìm về và tôi muốn chia sẻ trong bài viết này như sau:

*** Dinh Thờ Nguyễn Hữu Cảnh – Cù lao Ông Chưởng, Chợ Mới**

Cổng ngoài Dinh Thờ

Phía trước mặt Dinh Thờ

***Rạch Ông Chưởng nằm dọc theo Cù Lao Ông Chưởng – Chợ Mới, An Giang**

Một đoạn Rạch Ông Chưởng

Sông Tiền ở đầu thị trấn Chợ Mới qua 6 xã là Long Điền A, Long Điền B, Long Kiên (đều thuộc tả Ngạn, bên phải bản đồ) và xã Kiến An, Kiến Thành, Long Giang (đều thuộc hữu ngạn, bên trái bản đồ) rồi đổ nước vào Sông Hậu tại đỉnh cua cong của cù lao Mỹ Hòa Hưng, thuộc thành phố Long Xuyên, chia huyện Chợ Mới thành hai khu vực.

Rạch Ông Chưởng là một phân lưu của Sông Tiền, đưa một phần nước từ Sông Tiền qua Sông Hậu. Rạch có hình dạng uốn khúc, chảy theo hướng Đông Bắc – Tây Nam, dài 23km, rộng chừng từ 80m đến 100m (giao động theo mùa), sâu chừng 8m, khả năng tải nước mùa lũ ở mức

800m³/s. Rạch lấy nước

* Sông Hậu – An Giang

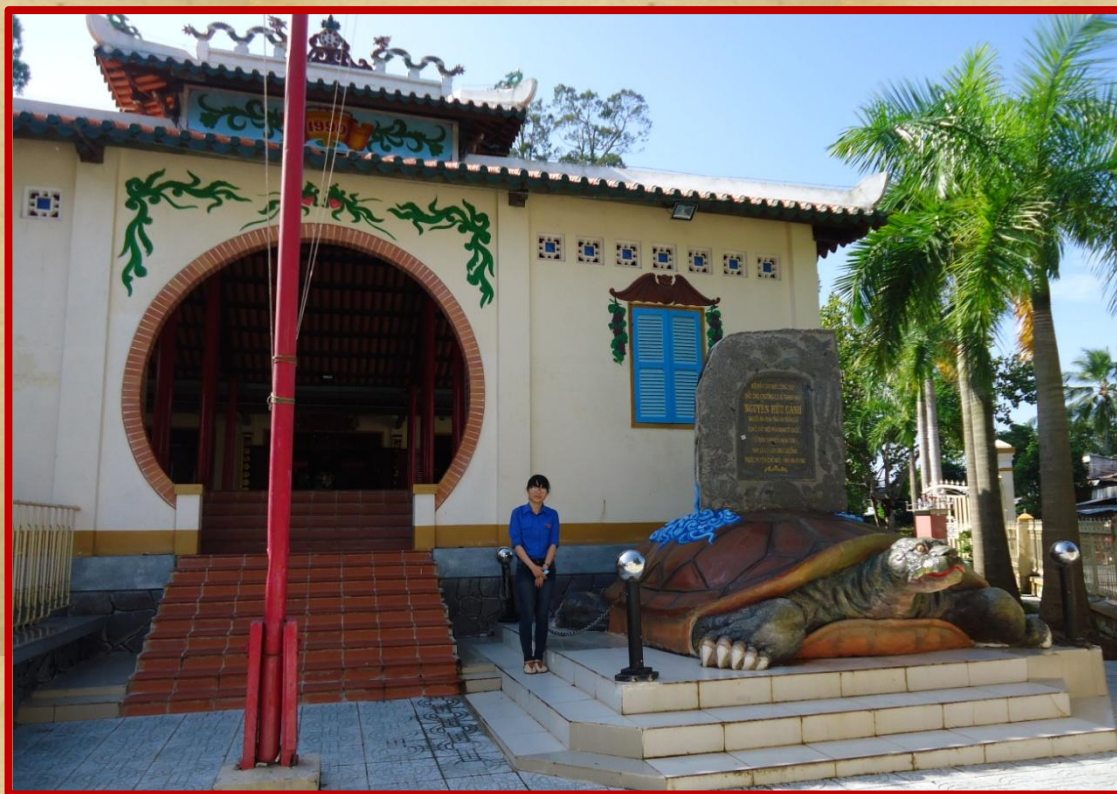

Phà qua Sông Hậu

*Dinh Ông – Xã Kiến An, Chợ Mới

Phía trước cổng Dinh

Mặt chính, sân Dinh Thờ

Bên trong Dinh Thờ

***Đình Thờ Nguyễn Hữu Cảnh – Long Kiến**

Cổng chính Đình Thờ Nguyễn Hữu Cảnh

Cổng lớn – Bên trái mang tên Đình Thần Long Kiến, bên phải mang tên Đình Thờ Nguyễn Hữu Cảnh

* Đình Thần Châu Phú – Châu Đốc, An Giang

Cổng Đình Thần

Mặt trước hành lang Đình Thần

*** Những con đường, cây cầu mang tên Lê Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh**

Đường Nguyễn Hữu Cảnh – Chợ Mới, An Giang

Đường Nguyễn Hữu Cảnh – Châu Đốc, An Giang

Cầu Ông Chường – Kiến An, Chợ Mới

*** Những ngôi trường mang tên Lê Thành Hào Nguyễn Hữu Cảnh**

Trường THPT Nguyễn Hữu Cảnh – Chợ Mới, An Giang

Trường THPT Nguyễn Hữu Cảnh – Biên Hòa, Đồng Nai

*** Đền Thờ Cù lao Phố - Biên Hòa, Đồng Nai**

Khuôn viên bên trong Đền Thờ Lễ Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh tại Cù lao Phố

*** Đình Minh Hương Gia Thạnh – Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh**

Cổng chính đình Minh Hương Gia Thạnh

***Rạch Cá – Vĩnh Cửu, Đồng Nai**

Theo tìm hiểu Nguyễn Hữu Cảnh từng làm Thống Suất đi đánh dẹp đã bày trận và đóng quân ở Rạch Cá (Rạch Bến Cá) nay thuộc Vĩnh Cửu – Đồng Nai.

Rạch Cá (Rạch Bến Cá) Vĩnh Cửu – Đồng Nai

LỜI CẢM ƠN

Để có điều kiện hoàn thành bài viết này, và có cơ hội tìm hiểu thêm lịch sử của một vị tiền thân trong danh sách lịch sử tỉnh nhà. Tôi muốn bày tỏ tấm lòng mình với lời cảm ơn sâu sắc nhất.

Xin dâng lời cảm ơn thành kính đến các bậc tiền nhân đi trước đã cho những lớp con cháu đi sau như thế hệ của tôi đây được học hỏi, được nêu gương, và được quyền tự hào về lịch sử cha ông mình.

Xin cảm ơn quý Cô, Chú, Anh, Chị là những người góp phần quan trọng trong việc bảo vệ và giữ gìn những di tích văn hóa – lịch sử của những nơi tôi đến đã nhiệt tình giúp đỡ tôi trong việc tiếp cận, tìm hiểu để có thể hoàn thành bài viết này.

Xin cảm ơn những đồng nghiệp, anh, chị, em đã giúp đỡ và tạo điều kiện cho tôi hoàn thành bài viết này với sự cố gắng tốt nhất có thể.

Và đặc biệt, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành sâu sắc đến ban tổ chức cuộc thi đầy ý nghĩa này, cuộc thi đã mang lại cho tôi một cái nhìn mới về lịch sử, về quá khứ của cha ông, đã giúp tôi hiểu ra được ý nghĩa của những giá trị văn hóa – lịch sử Tỉnh nhà nói riêng, và lịch sử của đất nước nói chung. Qua cuộc thi, tôi được cảm nhận nhiều hơn về một sân chơi mà học đầy bổ ích, có lẽ đây là lần đầu tiên tôi cảm nhận âm hưởng của lịch sử chảy trong tâm hồn mình, thật sự gần gũi, thật sự yêu thích, và đó chính là điều tốt đẹp nhất mà cuộc thi đã mang lại cho tôi.

Xin chúc cho ban tổ chức có đủ điều kiện để tạo thêm nhiều sân chơi kiến thức bổ ích như thế này nữa để mỗi thế hệ trẻ Đồng Nai có cơ hội phát triển tâm nhìn cũng như phát triển lối sống tâm hồn đạo đức cao đẹp.

Một lần nữa, tôi xin chân thành cảm ơn!

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Như Hiên – Nguyễn Ngọc Hiên (1995), “*Lễ Thành Hâu Nguyễn Hữu Cảnh*”, Nxb Đồng Nai.
2. Quốc sử quán triều Nguyễn, dịch giả Đỗ Mộng Khương (2006), “*Đại Nam Liệt Truyện-Tập 1: Tiên Biên*”, Nxb Thuận Hóa-Huế.
3. Website: <http://namkyluctinh.org/a-lichsu/nhhiep-nguyenhuucanh.htm>
4. Website: <http://dostquangbinh.gov.vn>
5. Website: http://vi.wikipedia.org/wiki/Nguyen_Huu_Canh
6. Website: <http://baotanglichsu.vn>